

Sluttrapport

Startskudd for tilgjengeliggjøring av kulturarv: Frontkjemper og motstandsfolk

HL-senteret, Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter 2025

(Eksempel på flyveblad fra «Arkiv etter Tommy Natedal» PA-20, Natedal, Tommy, Z/0001)

Bakgrunn og oppsummering

HL-senterets dokumentasjonsavdeling ble tildelt utviklingsmidler til prosjektet «Frontkjempere og motstandsfolk», med prosjektperiode fra januar til desember 2025.

Formålet med prosjektet var å sikre, ordne og katalogisere et stort arkiv etter flere frontkjempere og 2 små arkiver etter motstandsfolk. Prosjektet ville tilgjengeliggjøre et omfangsrikt materiale som dokumenterer to sentrale aktørgrupper tilknyttet historien om okkupasjonstiden og Holocaust i Norge, og blant annet gi innblikk i forestillingene og beveggrunnene som drev nordmenn til handling på hver sin side av krigen.

Selv om HL-senteret er en forholdsvis liten aktør innen arkivfeltet, er majoriteten av institusjonens privatarkiver som følge av prosjektets fullføring nå ordnet og registrert i Arkivportalen.

Gjennomføring

Prosjektet startet opp 1.1.2025 og ble gjennomført av en av medarbeiderne i dokumentasjonsavdelingen som gjennomgikk og ordnet arkivmaterialet og pakket det ned i arkivbokser.

I oktober begynte arbeidet med å registrere materialet i Asta. Dette ble ferdigstilt i slutten av desember 2025.

Grunnet arkivmaterialets store omfang, ble ikke de to små arkivene ordnet. Ordningen av disse arkivene vil prioriteres i 2026.

Resultat og gevinst

Før prosjektets start hadde HL-senteret lite ordnet materiale etter norske frivillige i Waffen-SS, men etter prosjektets slutt er en stor mengde blitt katalogisert og tilgjengeliggjort.

Det nyordnede materialet bidrar til å belyse en av de norske aktørgruppene som i tydeligst grad sluttet opp om nazi-regimets ideologi og som deltok aktivt i den nazistiske utryddelseskrigen på Østfronten. Materialet belyser blant annet motivene og de ideologiske beveggrunnene til dem som meldte seg frivillig til Waffen-SS, samtidig som det også dokumenterer disse personenes selvforståelse og forklaringsstrategier i etterkrigstiden.

Materialet består av ca. 65 ordnede arkivesker med blant annet korrespondanse, dagbøker og memoarer og 10 bokser med ca. 9.000 fotografier som dokumenterer frontkjempere og stedene der de utførte tjeneste i Europa. Videre er det også flere esker med lydassetter inneholdende intervjuer og reportasjer.

Regnskap

Prosjektregnskap

Inntekter	
Utviklingsmidler fra Arkivverket	260 000
Egenfinansiering	31 158
Sum inntekter	291 158
Utgifter	
Lønn og sosiale kostnader 30 % stilling	283 158
Arkivprodukter	8 000
Sum utgifter	291 158

Oslo 16.01.2025

Resultat	-
----------	---

Aktuelle lenker:

Arkivportalen, HL-senterets samling:

<https://www.arkivportalen.no/search/1?repository=HL>

HL-senterets dokumentasjonsavdeling:

<https://www.hlsenteret.no/dokumentasjon/>